GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1
Rotel 13

PROTOKOLL
2009-09-14
Föredragning i
Jönköping

Aktbilaga 94
Mål nr B 2209-09

RÄTTEN
Hovrättsråden Mats Lundeholm, Maud Olander Blom (referent) och tf. hovrättsassessorn Johan Borgström

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE
Referenten

PARTER (såvitt nu är av intresse)

Klagande och motpart
Häktade Heinz-Dieter Piechowiak, 500917-9275, f.n. Häktet Norrköping
Ombud och offentlig försvarare: Advokaten Bengt Ivarsson, Box 350, 581 03 Linköping

Klagande och motpart
Chefsåklagaren Krister Petersson och kammaråklagaren Ingemar Welander, Internationella åklagarkammaren i Stockholm

SAKEN
Grovt narkotikabrott m m; nu fråga om översättning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Linköpings tingsrätts dom den 31 juli 2009 i mål B 2796-08

Heinz-Dieter Piechowiak har yrkat att hovrätten ska låta översätta en kopia av förundersökningen till tyska beträffande de förhör som under förundersökningen har hållits med Leif Bäckström angående dennes kontakter med honom samt anslutande uppgifter. Han har angett att de sidor som framför allt kommer i fråga är s. 1-2, 6-7, 9-13, 18-20, 27-44, 51-62, 67, 108-109, 112-126, 136-138, 140-145, 154-155, 161-162 samt 165-166. Heinz-Dieter Piechowiak har därutöver yrkat att Leif Bäckströms uppgifter i tingsrättens dom på s. 33-36 ska översättas till tyska språket.

Till stöd för sin begäran har Heinz-Dieter Piechowiak anfört i huvudsak följande. Han är tysk medborgare och han läser endast tyska. Han har inte möjlighet att själv tillgodogöra sig innehållet i handlingar i målet utan är beroende av att antingen få dessa översatta till tyska eller att en tolk muntligen går igenom dem med honom.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2223 550 02 Jönköping	Hovrättsgränd 4	036-15 65 00 E-post: gota.hovratt@dom.se www.gotahovratt.se	036-15 65 36	måndag – fredag 09:00-16:00

Delgivningen av förundersökningen har skett med hjälp av tolk på polisens bekostnad och tingsrättens dom har översatts till tyska. De uppgifter som Leif Bäckström lämnat såväl under huvudförhandlingen som i förundersökningen är av stor betydelse och uppgifterna har lagts till grund för den fällande domen mot honom. För att han ska få en rättvis rättegång och på ett rimligt sätt kunna förbereda och utföra sitt försvar finns ett behov av att han får möjlighet att på tyska språket ta del av de förhör som under förundersökningen hållits med Leif Bäckström. Det mest kostnadseffektiva sättet torde vara att handlingarna översätts på statens bekostnad. Ett alternativt förfaringssätt är att en tolk på statens bekostnad går igenom dessa delar av förundersökningen med honom. Det ger dock inte honom möjligheten att själv gå tillbaka och kontrollera tidigare uppgifter.

Åklagaren har vid förfrågan angett att Heinz-Dieter Piechowiak tillsammans med sin försvarare och en tolk har beretts tillfälle att gå igenom hela förundersökningen, och att åklagaren därför förutsätter att även Leif Bäckströms förhör har översatts i erforderliga delar.

Målet föredras, varefter hovrätten fattar följande

BESLUT
att meddelas den 15 september 2009.

En direkt tillämpning av bestämmelsen i 33 kap. 9 § första stycket rättegångsbalken förutsätter att det är fråga om översättning av en handling som behöver skickas ut i och för handläggningen av målet. Det sagda innebär bland annat att förundersökningsprotokoll faller utanför bestämmelsens tillämpningsområde. Enligt uttalanden i litteraturen (se Fitger, Rättegångsbalken II, 2, 33:21) kan paragrafen möjligen för vissa fall ges en analogisk tillämpning. Vid bedömningen av frågan om en analogisk tillämpning av bestämmelsen måste, enligt hovrättens bedömning, artikel 6 i Europakonventionen, beaktas. Enligt artikel 6 har en tilltalad rätt att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar. En viktig förutsättning för ett effektivt försvar är tillgång till de handlingar som ingår i domstolens akt i målet, se Danelius, Mänskliga rättigheter i europeisk praxis, 3:e uppl, s. 288. En tilltalad har vidare enligt

artikel 6:3 e) rätt att utan kostnad bistås av tolk, om han inte förstår eller talar det språk som begagnas i domstolen. Av Europadomstolens avgörande i Luedicke, Belkacem och Koc mot Tyskland framgår att rätten, enligt artikel 6:3 e), gäller översättning eller tolkning av alla dokument under förfarandet som det är nödvändigt för den tilltalade att förstå för att han ska kunna komma i åtnjutande av en rättvis rättegång. Något krav på skriftliga översättningar av rättegångshandlingar kan emellertid inte grundas på artikel 6:3 e), se Danelius, a.a. s. 291.

Heinz-Dieter Piechowiak är tysk medborgare och han talar och läser endast tyska. Han har anfört att han för att kunna förbereda och utföra sitt försvar har behov av att på tyska språket ta del av förhören med Leif Bäckström. Heinz-Dieter Piechowiak har av tingsrätten dömts för allvarlig brottslighet till fängelse i tio år. Leif Bäckström har hörts såväl under förundersökningen som i rättegången mot Heinz-Dieter Piechowiak. Vid sådana förhållanden måste Heinz-Dieter Piechowiak anses ha rätt att – även om han tillsammans med sin försvarare och tolk beretts tillfälle att gå igenom hela förundersökningen – ha rätt att, i de delar han nu angett, få förundersökningen översatt till tyska språket. Hovrätten finner dock att hans intressen tillgodoses genom att en tolk muntligen går igenom de sidor av förhören med Leif Bäckström som Heinz-Dieter Piechowiak särskilt angett.

Av tingsrättens händelsenoteringar den 31 juli 2009 och den 10 augusti 2009 framgår att tingsrätten översatt valda delar av domen till tyska och att översättningen skickats till Heinz-Dieter Piechowiak och till hans försvarare, advokaten Bengt Ivarsson. Vid kontakt med tingsrätten har det upplysts att Leif Bäckströms uppgifter så som de antecknats på s. 33-36 i tingsrättens dom, inte översatts till tyska. 33 kap. 9 § första stycket rättegångsbalken ska av kostnadsskäl tillämpas restriktivt när det gäller utgående handlingar, så att översättning genom domstolens försorg endast sker om parten inte på annat sätt kan ordna översättningen. Hovrätten finner att Heinz-Dieter Piechowiak anfört sådana omständigheter att han bör få förhöret med Leif Bäckström på s. 33-36 i tingsrättens dom översatt till tyska. Hans behov av översättning får dock även i denna del anses tillgodosett genom att en tolk muntligen går igenom angivna sidor i domen med honom.

Sammantaget innebär hovrättens beslut att en tolk muntligen för Heinz-Dieter Piechowiak till tyska ska översätta s. 1-2, 6-7, 9-13, 18-20, 27-44, 51-62, 67, 108-109, 112-126, 136-138, 140-145, 154-155, 161-162 och 165-166 i bilaga A:4, tingsrättens aktbil. 283, samt tingsrättens anteckningar från förhöret med Leif Bäckström, s. 33-36 i tingsrättens dom.

Beslutet får överklagas endast i samband med att hovrättens slutliga avgörande i målet överklagas.

Maud Olander Blom

Protokollet företett färdigt/ 15/9-09

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 1

FÖRORDNANDE
2009-09-16

Aktbilaga 97

Mål nr.
B 2209-09 Rotel 13
Anges vid kontakt med hovrätten

För kännedom
Heinz-Dieter Piechowiak
Häktet Norrköping
Advokaten Bengt Ivarsson

Horst Kazmierski
Rambogatan 6
603 71 Norrköping

AM-1150022-08

Heinz-Dieter Piechowiak m.fl ./. Internationella åklagarkammaren i Stockholm angående **grovt narkotikabrott m m**

Ni förordnas att tjänstgöra som tolk i målet den 21, 22 och 23 september 2009 med översättning enligt tidigare översänt protokoll (hovrättens aktbilaga 94).

Inger Karlsson
Telefon direkt 036-15 65 21

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2223 550 02 Jönköping	Hovrättsgränd 4	036-15 65 00 **E-post**: gota.hovratt@dom.se www.gotahovratt.se	036-15 65 36	måndag – fredag 09:00-16:00